

Risk-PM: riskbedömning vid ändring av detaljplan (teknikbyggnad)

Briab – Brand och Riskingenjörerna AB har på uppdrag av Cytiva AB tagit fram detta risk-PM, som är en riskbedömning vid ändring av detaljplan inom fastigheten Boländerna 17:6 i Uppsala. Detta PM berör en teknikbyggnad (X23).

Briab har tidigare hjälpt Cytiva, i samma detaljplaneprojekt, med att ta fram ett risk-PM för ändring av detaljplan gällande kontor och labb på fastigheten Boländerna 12:6¹. Detta PM är en komplettering för att även ta hänsyn till en teknikbyggnad inom Boländerna 17:6.

Detta PM är en första version.

Sammanfattning

Briab kan konstatera att teknikbyggnaden (X23) ej kommer påverka Cytivas riskbild gentemot omgivningen då denna i sig självt inte innehåller några (nya) riskfyllda processer. Vidare kan konstateras att teknikbyggnaden placeras inom ett område där riskbilden bedöms vara förhöjd med hänsyn till C-blocket och LÅV:ens närhet till placeringen, men detta bedöms vara acceptabelt utifrån följande argument:

- Teknikbyggnaden utgör en stödjande del till Cytivas produktionsverksamhet, varför det också är rimligt att placera teknikbyggnaden inom samma område.
- Cytivas verksamhetsområde är inhägnat och endast medarbetare och registrerade besökare kommer vistas inne på området. Personal och besökare är medvetna om riskerna som finns inom Cytivas verksamhetsområde.
- Personantalet i teknikbyggnaden är väldigt lågt. Inga stadigvarande personer vistas i teknikbyggnaden, utan där kommer endast vistas personal vid underhållsarbete etc.

Sammanfattningsvis kan konstateras att teknikbyggnadens placering bör anses vara lämplig ur ett planeringsperspektiv.

1. Inledning

1.1. Syfte, omfattning och avgränsningar

Syftet med detta PM är att beskriva hur aktuell teknikbyggnads placering är lämplig utifrån ett riskperspektiv, som underlag till detaljplanearbetet.

PM:et är avgränsat till att endast behandla olycksrisker, så som brand eller explosion och spridning av farliga kemikalier, vilka kan påverka eller skada människor, egendom eller miljö.

¹ Risk-PM: riskbedömning vid ändring av detaljplan på Cytivas anläggning i Uppsala, Briab, 2024-08-12

1.2. Regelverk och styrande dokument

1.2.1. Plan- och bygglagen (2010:900)

Plan- och bygglagen (2010:900) anger att bebyggelse och byggnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet. Vidare ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som ger lämpligt skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser.

1.2.2. Sevesoverksamhet i detaljplaneläggning

I en detaljplan ska kommunen beakta riskerna med befintliga och tillkommande eller expanderande Sevesoverksamheter. Det är viktigt att kommunen beskriver de Sevesoverksamheter och riskerna kring dessa, som kan påverka planområdet.

I detta fall är det detaljplanen inom Sevesoverksamheten som ska förändras, och därför är det viktigt att beakta huruvida denna ändring bedöms påverka risken för omgivningen och även risken internt.

1.3. Underlag

Nedanstående tabell anger underlaget för handlingen:

HANDLING	DATERING	UPPRÄTTAD AV
SITE MAP	2024	Cytiva
Tilläggsbilaga X23-RTO inkl. situationsplan	-	Bjerking
Situationsplan	2024-05-22	Bjerking
Site Uppsala Säkerhetsrapport (v3.0)	2022-10-20	Cytiva
ÅF Detaljerad riskbedömning GEHC	2020-09-29	ÅF-infrastrukture AB

1.4. Kvalitetsledningssystem

Detta PM omfattas av egenkontroll enligt anvisningarna i Briabs kvalitetsledningssystem, vilket är certifierat enligt ISO 9001. Egenkontrollen omfattas av en handläggarkontroll samt en kvalitetsgranskning genomförd av en särskild utsedd kvalitetskontrollant inom Briab.

1.5. Revideringar och egenkontroll

Datum och revideringsdatum samt handläggare och kvalitetsgranskare för samtliga framtagna versioner av denna handling sammanfattas i tabell nedan:

DATUM	STATUS	HANDLÄGGARE	KONTROLL
2024-10-15	Version 1	Erik Öberg	Olle Wulff

2. Verksamhetsområde och teknikbyggnad

Cytivas område

Cytivas verksamhetsområde är centralt belägen i industriområdet Boländerna, omkring 2 km från Uppsalas stadskärna. Området är inhägnat och bebyggt med ett flertal olika byggnader. Alla människor som rör sig på området är i princip medvetna om de risker som finns, antingen genom att de själva arbetar i processerna eller genom annan information och utbildning.

De största riskerna som finns inom Cytivas verksamhetsområde är förknippade med K-blocket, C-blocket, Tankgård, lossnings- och lastningsplatser samt lösningsmedelsåtervinning².

Figur 1. Översikt av Cytivas verksamhetsområde.

Teknikbyggnad, X23

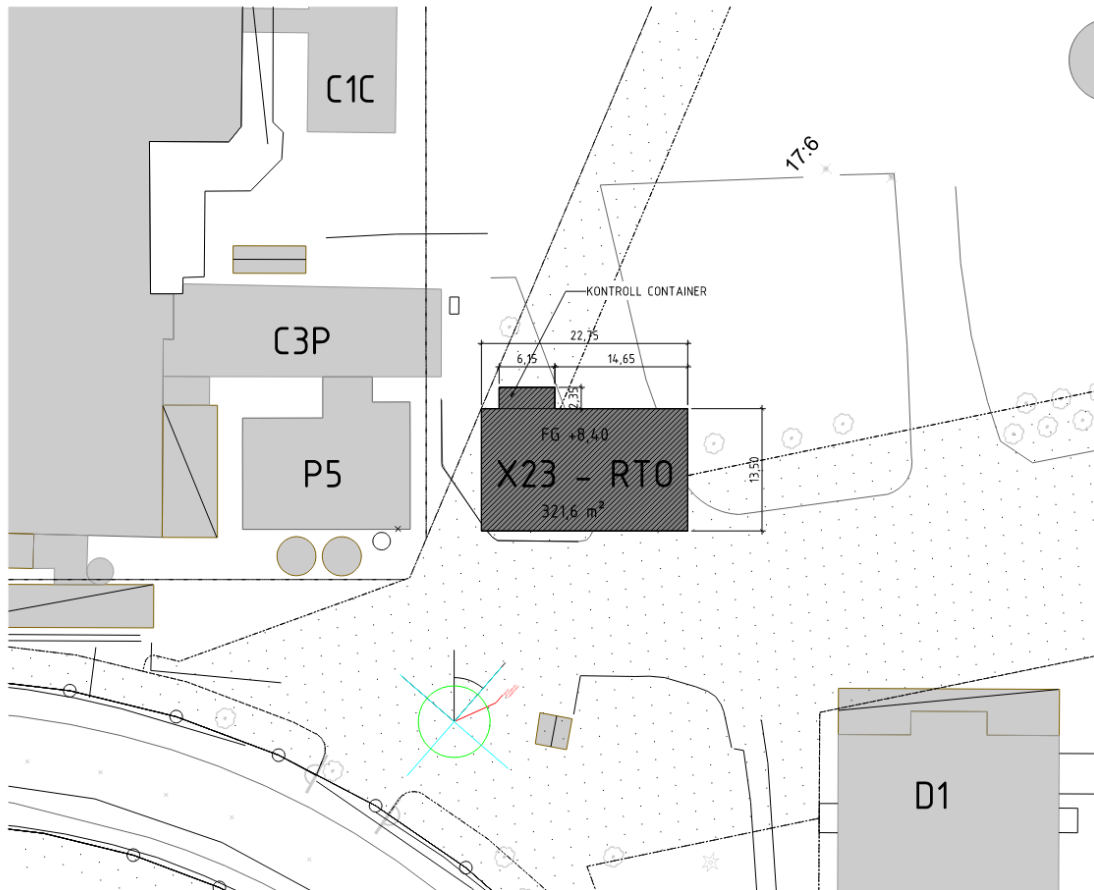
Den nuvarande anläggningen inom Cytivas område släpper ut processventilation direkt i luften via skorstenar. Med framtida skärpta regler kring utsläpp behöver dessa hanteras på ett bättre sätt. Den nya byggnaden X23, är en anläggning (gemensamt rörsystem och en reningsanläggning) som ska hantera flyktiga organiska ämnen (VOC) som etanol och aceton. Flera utsläppspunkter på den anslutande fabriks processventilation kommer att anslutas till ett gemensamt rörsystem som leder till en reningsanläggning, en elektriskt uppvärmd RTO (Regenerative Thermal Oxidizer), som förbränner VOC-innehållet och renar utsläppen. Anläggningen upptar 324,6 kvadratmeter och placeras i nära anslutning till byggnaderna P5

² Site Uppsala Säkerhetsrapport (v3.0), Cytiva, 2022-10-20

och C3P. Lokaliseringen anses optimal för anläggningens funktion samt uppfyller kravet på att lokaliseras i anslutning till tillverkningsfabrikerna.

Anläggningen byggs för att uppfylla de villkor som ålagts Cytiva Sweden AB för fortsatt och ändrad verksamhet vid anläggningen i Boländerna, Uppsala kommun. Dessutom byggs anläggningen för att möta krav enligt EU:s genomförandebeslut om BAT-slutsatser för rening och hantering av avgaser inom den kemiska sektorn.

Figur 2. Situationsplan från bygglovsansökan som visar den nya anläggningens placering på Cytivas verksamhetsområde.

Ingen personal kommer vistas stadigvarande i teknikbyggnaden, utan där kommer endast vara personal vid kontroller, underhåll med mera.

HANDLING

Risk-PM: riskbedömning vid ändring av detaljplan (teknikbyggnad)

PROJEKTNAMN

Cytiva – Risk-PM ändring av detaljplan

STATUS

Version 1

DATUM

2024-10-15

REV. DATUM

-

3. Kvalitativ riskbedömning

Teknikbyggnaden (X23) syftar till att förbättra utsläpp och minimera Cytivas miljöpåverkan. Teknikbyggnaden innehåller inte några nya riskfyllda produktionsprocesser, utan agerar enbart som en reningskedja till nuvarande produktionsprocesser. Således bedöms teknikbyggnaden inte öka riskerna mot omgivningen i sig, utan det är övriga (befintliga) processer inom Cytivas verksamhet som skapar den primära riskbilden.

Det kan konstateras att riskbilden invid C-blocket och LÅV:en, där teknikbyggnaden ska placeras, är förhöjd. Däremot utgör teknikbyggnader sådan verksamhet som normalt anses som mindre skyddsvärd (ur ett riskperspektiv enligt plan- och bygglagen), eftersom:

- personantalet inom teknikbyggnaden är mycket lågt då ingen stadigvarande personal kommer visats där utan det kommer enbart befinna sig personal vid underhåll, kontroller etc.
- personalen som vistas inom teknikbyggnaden har god kännedom om riskerna samt har goda möjligheter att sätta sig själva i säkerhet vid olycka.

Vidare så kan konstateras att det enbart rör sig om en teknikbyggnad och allt är kopplat till Cytivas processer, vilket gör det rimligt att den ska placeras i närheten av de processer den är verksam för. Att hålla ihop produktionsverksamheten till samma område är att föredra ur ett riskperspektiv, då omgivningspåverkan begränsas.

4. Slutsats

Sammanfattningsvis kan konstateras, ur ett riskperspektiv, att teknikbyggnaden X23 är lämplig att placera inom aktuellt planområde.